

**Analiza stanu gospodarki
odpadami komunalnymi
na terenie Gminy Bielsk Podlaski
za 2023 rok**

Bielsk Podlaski, kwiecień 2024r.

I. WPROWADZENIE

Gmina Wiejska Bielsk Podlaski położona jest na Równinie Bielskiej w południowej części województwa podlaskiego. Od północy okala ją Dolina Górnej Narwi, zaś od wschodu Puszcza Białowieska. Otacza swoim terytorium obszar miasta Bielsk Podlaski i jest jedną z największych obszarowo gmin na Podlasiu. Zajmuje powierzchnię 429,94 km² (31% powierzchni powiatu). Swoim zasięgiem obejmuje 61 miejscowości podzielonych na 52 sołectwa.

Zgodnie z zapisem art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (t.j. Dz.U. z 2023r., poz.1587 z późn. zm.) pod pojęciem odpadów komunalnych rozumie się odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 399) zwanej dalej u.c.p.g. od lipca 2013 roku scedowała obowiązek gospodarowania odpadami komunalnymi z właścicieli nieruchomości na gminę, na terenie której są wytwarzane. Przez gospodarkę odpadami zgodnie z ustawą o odpadach, rozumie się ich wytwarzanie oraz gospodarowanie nimi, natomiast przez gospodarowanie odpadami rozumie się zbieranie, transport, przetwarzanie odpadów, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju działaniami. Obecnie gospodarka odpadami, jest jednym z ważniejszych aspektów życia. Aby żyć w czystym i zdrowym środowisku musimy dbać o prawidłowe gospodarowanie odpadami, zgodnie z hierarchią postępowania musimy minimalizować ich powstawanie oraz zbierać je w sposób selektywny, aby były one czystym surowcem wtórnym, którego zagospodarowanie przynosi środowisku same korzyści.

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Bielsk Podlaski za 2023 r. sporządzana jest zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt. 10 w związku z art. 9 tb ustawy z dnia 13 września 1996r. u.c.p.g. w celu oceny prowadzonych działań i podejmowanych decyzji, która pozwoli usprawnić system gospodarki odpadami, ułatwić mieszkańcom właściwe pozbywanie się odpadów oraz wypełniać zadania gminy w zakresie gospodarki odpadami.

Zakres opracowania zgodnie z art. 9tb cytowanej ustawy, obejmuje w szczególności:

- możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;

- koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- liczbę mieszkańców;
- liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;
- ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenów gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych,
- uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych;
- masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Analizę sporządzono na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące mobilny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rocznego sprawozdania Wójta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

II. REGULACJE PRAWNE Z ZAKRESU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI

Podczas opracowania niniejszej analizy wykorzystano następujące dokumenty:

Ustawy:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 1587 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 399).
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 54).

Rozporządzenia:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020r., Nr 10).

2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017r., Nr 2412).
3. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz. U. z 2021r. Nr 1530).
4. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o karcie dużej rodziny (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 2424)

Obowiązujące w 2023 r. uchwały dotyczące gospodarki odpadami:

1. Uchwała Nr XVI/97/2016 z dnia 29 czerwca 2016 roku Rady Gminy Bielsk Podlaski w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016r. poz. 2889)
2. Uchwała Nr XVI/101/2016 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz wysokości wynagrodzenia za inkaso (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2016r. poz. 2893).
3. Uchwała Nr XXXIII/221/2018 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 kwietnia 2018 roku w sprawie przejęcia obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018r. poz. 2162)
4. Uchwała Nr XXXIII/222/2018 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 kwietnia 2018 roku w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Bielsk Podlaski (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018r. poz. 2163)
5. Uchwała Nr XXXIII/225/2018 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 kwietnia 2018 roku w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018r. poz. 2165)
6. Uchwała Rady Nr LI/418/2023 z dnia 2023-10-30 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia wysokości stawki tej opłaty, zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne

w kompostowniku przydomowym, zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują rodziny wielodzietne oraz w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2023r. poz. 5591)

III. SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY BIELSK PODLASKI

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Bielsk Podlaski objęte są nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe.

Usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Gminy Bielsk Podlaski w analizowanym okresie świadczyło na podstawie umowy Nr 59 z dnia 01 lipca 2022 roku oraz umowy Nr 43 z dnia 22 czerwca 2023 roku Przedsiębiorstwo Komunalne w Bielsku Podlaskim Sp. z o.o., 17-100 Bielsk Podlaski, ul. Studziwodzka 37.

Odbiorca odpadów komunalnych zobowiązany był do wyposażenia nieruchomości w pojemniki na odpady zmieszane i worki na odpowiednie, wysegregowane frakcje odpadów t.j.: zielony na szkło; niebieski na papier; żółty na metale i tworzywa sztuczne; bezbarwny na zielone i bio oraz szary na popiół. Nieruchomości, na których prowadzona jest działalność gospodarcza wyposażone są w worki, pojemniki lub kontenery zgodnie ze złożoną deklaracją.

Wysokość opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w zależności od wykorzystania nieruchomości i sposobu gromadzenia odpadów w analizowanym roku przedstawiała się następująco:

Nieruchomości zamieszkałe

Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od nieruchomości zamieszkałych, na których odpady były zbierane i odbierane w sposób selektywny wynosiła 23 zł miesięcznie od osoby.

Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od nieruchomości zamieszkałych, kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym wynosiła 20 zł miesięcznie od osoby.

Rodziny wielodzietne, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny zwolnione były w 30% z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Podwyższona stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od nieruchomości zamieszkałych w wysokości 46 zł od osoby za miesiąc dotyczyła

właściciele nieruchomości, którzy nie wypełnili obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny.

Nieruchomości czasowo zamieszkałe

Ryczałtowa stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od każdego domku letniskowego wynosiła 150 zł rocznie w przypadku, gdy odpady były zbierane i odbierane w sposób selektywny.

Ryczałtowa stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe wynosiła 150 zł rocznie w przypadku, gdy odpady były zbierane i odbierane w sposób selektywny.

Podwyższona ryczałtowa stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od każdego domku letniskowego oraz od nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe wynosiła 300 zł rocznie, jeżeli właściciele nieruchomości nie wypełnili obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny.

Nieruchomości niezamieszkałe, na których powstawały odpady komunalne

Sposób segregacji odpadów	Wielkość pojemnika, worka				
	Pojemnik 0,12 m ³	Pojemnik 0,24 m ³	Pojemnik 1,1 m ³	Pojemnik 7,0 m ³	Worek 0,05 m ³
Selektywny	8 zł	15 zł	60 zł	420 zł	7 zł
Jeżeli nie był wypełniony obowiązek zbierania odpadów w sposób selektywny	32 zł	52 zł	240 zł	1280 zł	28 zł

Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele zamieszkałych i niezamieszkałych nieruchomości uiszczali na rzecz Gminy Bielsk Podlaski w okresach kwartalnych, w terminach:

Okres odbioru odpadów komunalnych	Termin odbioru odpadów komunalnych
I kwartał kalendarzowy	do 15 marca danego roku
II kwartał kalendarzowy	do 15 maja danego roku
III kwartał kalendarzowy	do 15 września danego roku
IV kwartał kalendarzowy	do 15 listopada danego roku

Jeżeli wyliczona wysokość opłaty kwartalnej wynosiła powyżej 600 zł opłatę można było uiszczyć w ratach miesięcznych z góry do dnia 15 każdego miesiąca.

W ramach uiszczonej przez właścicieli nieruchomości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odbierane były następujące rodzaje odpadów komunalnych, bez względu na ich ilość:

- selektywnie zbierane: tworzywa sztuczne, opakowania z metali, opakowania wielomateriałowe, szkło białe i kolorowe oraz makulatura,
- zmieszane,
- zielone i bio,
- popiół lub żużel,
- odpady wielkogabarytowe,
- opony,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte baterie i akumulatory,
- przeterminowane leki i chemikalia.

Odbiór odpadów odbywał się w następujący sposób:

Rodzaj odbieranych odpadów	Częstotliwość odbioru
odpady zbierane selektywnie	1 raz w miesiącu
zmieszane odpady komunalne	1 raz w miesiącu
odpady zielone i bio	2 razy w miesiącu
popiół lub żużel	1 raz w miesiącu
odpady wielkogabarytowe	2 razy w roku
Opony, przeterminowane leki	2 razy w roku
zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	2 razy w roku

IV. OCENA MOŻLIWOŚCI TECHNICZNYCH I ORGANIZACYJNYCH GMINY W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

1. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Na terenie Gminy Bielsk Podlaski nie ma możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości obowiązany był do przekazywania odebranych, niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bezpośrednio do instalacji komunalnej.

Zgodnie z zasadą bliskości, o której mowa w art. 20 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, odpady, które nie mogą być przetworzone w miejscu ich powstania, przekazuje się, uwzględniając hierarchię sposobów postępowania z odpadami oraz najlepszą dostępną technikę, o której mowa w art. 207 ustawy prawo ochrony środowiska, lub technologię, o której mowa w art. 143 tej ustawy, do najbliższych położonych miejsc, w których mogą być przetworzone.

Takim miejscem był Zakład Zagospodarowania Odpadów w Hajnówce, instalacja przewidziana do zastępczej obsługi regionu, do której w 2023 roku z terenu Gminy Bielsk Podlaski trafiły w/w odpady.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W analizowanym okresie nie realizowano żadnych zadań inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W związku z ustawowym obowiązkiem posiadania przez gminę Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, zachodzi potrzeba jego utworzenia samodzielnie lub wspólnie z innymi gminami. Koszt realizacji takiej inwestycji szacowany jest na około 8 mln zł.. Zakłada się realizację przez Gminę Bielsk Podlaski PSZOK-u od podstaw. Prognozowany okres realizacji lata 2023-2028.

3. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Wpływy należności z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2023 roku wyniosły 1 374 681,09 zł , natomiast nadwyżki z opłat wyliczone zostały na kwotę 12.615,37 zł.

Wydatki na finansowanie zbiorczego systemu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie Gminy Bielsk Podlaski za 2023 rok wyniosły 2 028 140,18 zł i przekroczyły wpływy o kwotę 653 459,09 zł.

4. Liczba mieszkańców.

Liczba mieszkańców gminy zameldowanych na pobyt stały wg ewidencji ludności na dzień 31.12.2023r. wyniosła 6369 osób.

Systemem objęto 3273 nieruchomości w tym 37 nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne (w tym cmentarze) oraz 5838 osób faktycznie zamieszkujących na terenie gminy. Różnica w podanej liczbie mieszkańców wynika między innymi z tego, że wielu uczniów i studentów kontynuuje naukę poza miejscem stałego zameldowania. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, które ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy.

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.

W analizowanym okresie nie było prowadzone żadne postępowanie, dotyczące właścicieli niezamieszkałych nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

6. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy w 2023 roku.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Ilość odebranych odpadów komunalnych [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	0,6300
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych (zebrane)	22,7490
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	205,3000
15 01 07	Opakowania ze szkła	27,3200
16 01 03	Zużyte opony	22,9400
20 01 01	Papier i tektura	17,5900
20 01 02	Szkło	110,6300
20 01 35*	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	15,0890
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 i 20 01 35*	5,1800
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	112,2900

20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	125,7800
20 02 03	Odpady nieulegające biodegradacji	77,7800
20 03 01	Niesegregowane odpady komunalne	788,5100
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	66,7100

Łączna masa odpadów komunalnych zebranych oraz wytworzonych na terenie Gminy Bielsk Podlaski w 2023 roku wyniosła 1598,4980 Mg.

7. Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenów gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno–biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Łączna masa niesegregowanych odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Bielsk Podlaski wyniosła 788,5100 Mg zaś bioodpadów 125,7800 Mg.

Masa odpadów o kodzie 19 12 12 inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11(balast), powstałych po sortowaniu zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych odebranych, przekazanych do składowania wyniosła 2,2829 Mg.

Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania, powstałych po sortowaniu niesegregowanych odpadów oraz selektywnie odebranych i zebranych wyniosła 301,1055 Mg.

Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy wyniósł 26,48%.

Poziom ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wyniósł 0,30% natomiast poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wyniósł 28,95%.

Podsumowanie i wnioski

Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, że system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Bielsk Podlaski w 2023 roku funkcjonował w stopniu zadowalającym.

Utworzenie i funkcjonowanie PSZOK-u zasadne jest ze względu na konieczność zwiększenia poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, ograniczy zjawisko powstawania dzikich wysypisk oraz przyczyni się do zbiórki odpadów dotychczas nie zbieranych t.j. gruz budowlany.

W trybie ciągłym prowadzone są działania edukacyjno-informacyjne dotyczące selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, zwiększenia świadomości ekologicznej oraz ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów.

Zatwierdził:
z up. Wójta
/-/ mgr inż. Anatol Filipiuk

Opracowała:
Jolanta Skorbiłowicz
inspektor Referatu Rolnictwa
i Gospodarki Przestrzennej
26.04.2024r.